

Alikhan Bokeikhan University

Ақпараттық- технологиялар және экономика факультеті

Қолданбалы биология кафедрасы

6В01403" Бастапқы әскери дайындық"
ЭЛЕКТИВТІ ПӘНДЕР КАТАЛОГЫ
түскен жылы - 2022

(Оқу мерзімі - 2 жыл. Оқу түрі - күндізгі, жоғарғы білім негізінде)

Семей, 2022 ж.

Ақпараттық технологиялар және экономика факультетінің оқу-әдістемелік кеңесі қарады және растады
Хаттама №_5_ 20.05.2022 жыл

Университеттің оқу-әдістемелік кеңесінің отырысында қаралды және бекітілді
Хаттама №_5_ 25.05.2022 жыл

№	Пән немесе модуль атауы	Кредит саны	Пререквизит	Постреквизит	Оқу мазмұны және күтілетін оқу нәтижелері көрсетілген қысқаша сипаттамасы (білімі, іскерлігі, дағдысы, құзыреті)
БАЗАЛЫҚ ПӘНДЕР					
Таңдаулы пәндер (ТП)					
1	Анатомия, спорттық морфология негіздерімен және биомеханика	6	Мектептегі биология курсы	1.Адам физиологиясы; 2. Емдік дене шынықтыру	Мазмұны. Тірек-қимыл жүйесі. Адамның қаңқасы және оның ерекшеліктері. Адам денесінің бұлшықеттері. Спланхнология. Ангиология. Неврология және анализаторлар. Эндокринология. Динамикалық және спорттық морфология. Адам денесінің әртүрлі қозғалыстары мен қалыптарының биомеханикасы. Қозғалтқыш аппаратының биомеханикалық жүйелерінің құрылымы, функциялары Күтілетін оқу нәтижелері. Білу: спорттық морфология негіздерімен анатомия негіздері; адам анатомиясының, спорттық морфология мен биомеханиканың негізгі ұғымдары (терминологиясы); тұтастай алғанда органдар жүйесі құрылымының жалпы белгілері; ағзаның әртүрлі жүйелері мен олардың бөлімдерінің морфо-функционалдық сипаттамасы; тірек-қимыл аппаратының құрылымы; позының және әртүрлі спорттық қозғалыстардың биомеханикасы; Білу: зерттелетін материалды талдау және синтездеу; адам ағзасының қалыптасуының себеп-салдарлық байланыстарын анықтау және ашу; әртүрлі бұлшықет топтарының құрылымын анықтау; Дағдылар: кәсіби шеберлікті жетілдіру дағдыларын меңгеру; белгілі бір тақырып бойынша әдеби деректерді өз бетінше зерделеу; алған білімдерін практикалық қызметте пайдалану, кейіннен басқа пәндерді зерделеу және одан әрі мамандық бойынша жұмыс істеу; адам ағзасы жүйелерінің құрылымын сызбалық бейнелеу.
1	Адам анатомиясы	6	Мектептегі биология курсы	Адамның дамуы	Мазмұны. Анатомия ғылым ретінде, анатомиядағы зерттеу әдістері; қаңқаның анатомиялық құрылысы; синдесмология; миология; ас қорыту, тыныс алу, несеп-жыныс жүйесінің анатомиялық құрылымы; жүрек-қан тамыр жүйесінің морфо-функционалдық сипаттамасы; жүйке жүйесі; сенсорлық жүйе, талдағыштар; эндокриндік жүйе; тері және оның туындылары. Күтілетін оқу нәтижелері. Білуі керек: адам анатомиясының терминологиясын; адам денесінің және оның жүйелерінің анатомиялық құрылымын, физикалық жүктемелерге бейімделудің анатомиялық-морфологиялық механизмдерін;

					Істей алу керек: анатомия бойынша білімді кәсіби қызметте қолдану; антропометриялық көрсеткіштерді анықтау, оларды білім алушылардың жасы мен жынысын ескере отырып бағалау; Дағдылар: адам денесінің құрылымы туралы, орталық жүйке жүйесі мен ішкі секреция органдарының қызметі туралы білімді білікті қолдану; физикалық белсенділіктің адам ағзасына әсерін анықтау.
2	Бастапқы әскери дайындық негіздері	6	Алғашқы әскери және технологиялық дайындықтың мектеп курсы	1. Оқу-әскери жаттығуларды өткізу әдістемесі/ Саптық дайындық бойынша сабақтарды оқыту әдістемесі; 2. Әскери-медициналық дайындық	Мазмұны. Қорғаныс және Ұлттық қауіпсіздік саласындағы заңнама негіздері. Әскери қызмет негіздері және әскери міндеттер. Әскери қызметшіні саптық даярлау негіздері. Тактикалық және атыс дайындығының негіздері. Әскери топография негіздері. Бейбіт және әскери сипаттағы төтенше жағдайларда дәрігерге дейінгі Алғашқы көмек негіздері. Азаматтық қорғаныс негіздері. Күтілетін оқу нәтижелері. Білу: қорғаныс және Ұлттық қауіпсіздік саласындағы заңнаманың негіздері; Әскери қызмет негіздері және әскери міндеттер; әскери қызметшінің саптық даярлығының негіздері; тактикалық және атыс даярлығының негіздері; әскери топография негіздері; бейбіт және әскери сипаттағы төтенше жағдайларда дәрігерге дейінгі Алғашқы көмек негіздері; азаматтық қорғаныс негіздері. Білуі керек: ҚР ҚК дамытудың, жаратандырудың және жаңғыртудың негізгі міндеттері мен бағыттарын түсіндіре білу; қорғаныс және Ұлттық қауіпсіздік саласындағы заңнаманың негіздерін түсіндіре білу. Дағдылар: алғашқы әскери дайындық саласында ұғымдық аппаратты меңгеру.
2	Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерінде іс жүргізу және құпия құжаттар	6	Алғашқы әскери және технологиялық дайындықтың мектеп курсы	Қорытынды мемлекеттік аттестация	Мазмұны. ҚР ҚК іс қағаздарын жүргізу. Құжаттарды біріздендіру және стандарттау. Ұйымдық-құқықтық және өкімдік Құжаттама жүйесі. Анықтамалық-ақпараттық және анықтамалық-талдамалық Құжаттама жүйесі. Жеке құрам бойынша Құжаттама жүйесі. Құжат айналымын ұйымдастыру. Қызметтік хат алмасу. Мәліметтерді мемлекеттік құпияға жатқызу тәртібі оларды құпияландыру және құпиясыздандыру. Мемлекеттік құпияға рұқсат беруді ресімдеу рәсімі және құпия ақпаратқа қол жеткізу тәртібі. Күтілетін оқу нәтижелері. Білуі керек: әскери бөлімдерде іс қағаздарын жүргізуді; құпиялық режимін, құпия және құпия емес іс жүргізуді қамтамасыз ету түсінігі мен құқықтық негізін; мемлекеттік органдарда құпия іс жүргізудің негізгі ережелерін; қызметтік хат алмасу дағдыларын. Меңгеруі керек: құпиялық режимін, құпия және құпия емес іс жүргізуді қамтамасыз ету мәселелерін талдай білу; құпиялық белгісін дұрыс анықтай білу, мемлекеттік құпияны құрайтын құжаттарды дайындау, қабылдау, беру және жіберу;

					Дағдылар: құпиялылық режимін сақтау дағдылары; мемлекеттік құпияны құрайтын құжаттарды жасау және дұрыс ресімдеу дағдылары; құпиялылық режимінің талаптарын сақтау дағдылары.
3	Атыс дайындығы	5	ҚР ҚК жалпы әскери жарғылары және саптық дайындық	Қазіргі заманғы оқ дәрі қару жарақтар	Мазмұны. Нысанаға тигізу және зақымдау. Өрттің дәлдігі мен жарамдылығы. Жауынгерлік сипаттамалары және атыс қаруының құрылымы. Атыс және спорттық қарудың мақсаты, жалпы құрылғылары мен жауынгерлік сипаттамалары, атыс қаруын, жауынгерлік машиналардың қару-жарақ кешендерін, гранатаатқыштарды, жарықшақты қол және танкіге қарсы гранаталарды тұрақты жауынгерлік әзірлікте ұстау жөніндегі түсінік және негізгі ережелер. Күтілетін оқу нәтижелері. Білуге: атыс және спорттық қарудың мақсаты, жалпы құрылғылары мен жауынгерлік сипаттамалары, атыс қаруын, жауынгерлік машиналардың қару-жарақ кешендерін, гранатометтерді, қол сынықтары мен танкке қарсы гранаталарды тұрақты жауынгерлік әзірлікте ұстау жөніндегі ұғымдар мен негізгі ережелер, қарумен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік шараларын білу Білуі керек: атқыштар мен спорттық қаруларды дайындау және қолдану Дағдылар: атыс қаруын ату әдістері мен ережелерін орындау кезіндегі әрекеттер.
3	Атыс қаруы мен оқ-дәрілерді пайдалану	5	ҚР ҚК жалпы әскери жарғылары және саптық дайындық	Атыс қарулардан ату негіздері	Мазмұны. Қаруды жіктеу. Сабақтарда және атыс жүргізу кезінде қаруды, оқ-дәрілерді және имитациялық құралдарды қауіпсіз ұстау қағидалары. Қаруды пайдалану. Қаруды қарау, атуға дайындау. Қаруды бөлшектеу және құрастыру. Жарылғыш заттар. Қаралып отырған қару түрлеріне арналған оқ-дәрілер құрылғысы. Қарудың ақаулары. Қаруды тазарту. Атыс қаруының ұрысын тексеру және оны қалыпты ұрысқа келтіру. Күтілетін оқу нәтижелері. Сабақтарда және атыс жүргізу кезінде қаруды, оқ-дәрілерді және имитациялық құралдарды қауіпсіз ұстау, қаруды пайдалану қағидаларын білу. Істей алу керек: қару-жарақ пен оқ-дәрілермен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау, Қаруға қызмет көрсету тәртібін сақтау; Дағдылар: қаруды атуға дайындау және оны жауынгерлік қолдану, мүмкін болатын ақаулықтар мен кідірістерді анықтау және жою, оған техникалық қызмет көрсету және қару мен оқ-дәрілермен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік талаптарын сақтау (орындау) дағдылары.
4	Тактикалық дайындық	5	ҚР ҚК жалпы әскери жарғылары және саптық дайындық	1. Әскери-техникалық және инженерлік дайындық, 2. Жергілікті	Мазмұны. Қазіргі әскери ұрыс негіздері. Басқару бөлімшелері Әрекет жауынгер ұрыста. Шабуылдағы бөлімше. Қорғаныс бөлімі. Марштағы, жорық және күзет күзетіндегі бөлімше, барлаудағы бөлімше. Шабуылдағы Взвод. Қорғаныстағы Взвод. Взвод шеруде, жорық күзетінде, барлауда. Взвод орнында және

				аймақта әскери-барлау және іздестіру жұмыстары	күзет күзетінде орналасқан кезде. Күтілетін оқу нәтижелері. Білу: қазіргі заманғы жалпы әскери ұрыстың негіздері, бөлімшелерді басқару туралы, жауынгердің шайқастағы әрекеттері. Білу: бақылауларды дұрыс жүргізу; алған білімдерін тәжірибеде қолдану; ату үшін дұрыс позицияны қабылдау. Дағдылар: тактикалық дайындық және алған білімдерін іс жүзінде шебер меңгеру.
4	Әскери топография	5	ҚР ҚК жалпы әскери жарғылары және саптық дайындық	Әскери-техникалық және инженерлік дайындық	Мазмұны. Карта жоқ жерде бағдарлау. Топографиялық карталарды оқу. Қызметтік графикалық құжаттарды жасау. Топографиялық карталар туралы жалпы мәліметтер. Картадағы қашықтықты, аудандарды, бұрыштарды өлшеу. Жергілікті жерде бағдарлау. Жедел-жауынгерлік, қызметтік міндеттерді орындау мүддесінде карта бойынша жергілікті жерді зерделеу, бағалау. Жергілікті жердің (объектілердің) координаттарын анықтау және карта бойынша нысана көрсету. Жердегі қашықтықты өлшеу. Күтілетін оқу нәтижелері. Білуі керек: қашықтықты өлшеу және карта бойынша және картасыз жергілікті жерде бағдарлау тәсілдерін білу және түсіну; жедел-жауынгерлік және қызметтік міндеттерді орындау мүддесінде қызметтік графикалық құжаттарды, карталарды жасау. Істей алу керек: координаттарын анықтау; топографиялық карталарды оқу және олар бойынша қарапайым өлшеулерді орындау; өзінің орналасқан жерін анықтау, карта бойынша және картасыз жергілікті жерде бағдарлау. Дағдылар: кешенді географиялық талдаудың дағдылары, қажетті құралдары; картографиялық материалды талдау тәсілдері; жергілікті жерде бағдарлау дағдылары.
5	Адам физиологиясы	5	Анатомия, спорттық морфология негіздері мен және биомеханика	Спорт түрлерінің физиологиясы	Мазмұны. Дене жүйелерінің функционалды күйінің физиологиялық сипаттамасы, оның ішінде спорттық іс-шаралар. Әр түрлі қызмет түрлеріндегі физикалық жүктеме кезіндегі жүйенің барлық органдарының жұмысы. Тұтас ағзаның, оның жеке жүйелерінің, мүшелерінің, тіндерінің, жасушаларының, қоршаған ортаның өзгертін жағдайларында оларды реттеу механизмдерінің функциялары мен процестері. Күтілетін оқу нәтижелері. Білу: негізгі физиологиялық ұғымдар мен терминдер; адам ағзаларының негізгі жүйелерінің физиологиялық сипаттамалары; әр түрлі қызмет түрлерінде физикалық жүктеме кезінде жүйелердің барлық мүшелерінің жұмысы. Білу: Қоршаған орта жағдайларына байланысты ағзаның негізгі мінез-құлқының қалыптасу және реттеу заңдылықтарын бағалау және түсіндіру. Дағдылар: әр түрлі топтардың физиологиялық жағдайын бағалау үшін негізгі әдістерді, әдістерді, құралдарды және зерттеу әдістерін

					білуі керек
5	Адамның дамуы	5	Адам анатомиясы	Дене тәрбиесінің физиологиялық негіздері	Мазмұны. Постнатальды онтогенездің негізгі кезеңдерінің жалпы кезеңділігі және сипаттамасы. Адамның әлеуметтік бейімделуі. Жыныстық жетілу және оның адамдағы ерекшелігі. Адамның өсуі мен дамуына әсер ететін негізгі факторлар: генетикалық, гормоналды, экологиялық, социологиялық. Өсу мен дамудың ауытқулары. Қартаю кезеңінің жалпы сипаттамасы. Ұзақ өмір сүру табиғи физиологиялық қартаю моделі ретінде. Қартаю және өмір сүру ұзақтығы. Күтілетін оқу нәтижелері. Білуі керек: постнатальды онтогенездің негізгі кезеңдерінің кезеңділігін және сипаттамасын; адамның әлеуметтік бейімделуін; адамның өсуі мен дамуына әсер ететін негізгі факторларды. Меңгеруі керек: алған білімдерін кәсіби қызметте қолдану; Дағдылар: онтогенездің постнатальды кезеңінің әр түрлі кезеңдерінде адамды зерттеудің негізгі әдістерін, әдістерін, құралдары мен әдістерін білуі керек.
6	Әскери қызметкерлердің дене тәрбиесінің негіздері	5	Мектеп дене шынықтыру курсы	1. Әскери спорттық ойындар; 2. Күрес түрлері және қол жекпе – жек; 3. Жеңіл атлетика	Мазмұны. Әскери қызметшілердің қолданбалы дене дайындығы. Спорттық-сауықтыру дайындығы. Арнайы дене шынықтыру. Әскери қызметшілердің әскери-арнайы даярлығын арттыруға дене даярлығының әсері. Дене шынықтырудың құралдары, әдістері мен формалары. әйел жынысты әскери қызметшілерді даярлау. Әскери оқу орнындағы дене даярлығының ерекшеліктері. Күтілетін оқу нәтижелері. Білу: әскери қызметшілердің дене шынықтыру дайындығының құралдары, әдістері мен нысандары; әскери қызметшілердің әскери-арнайы даярлығын арттыруға дене шынықтырудың әсері; әскери оқу орнындағы дене шынықтыру дайындығының ерекшеліктері; дене шынықтыру саласындағы әртүрлі заманауи ұғымдар. Білу: салауатты өмір салтын ұстану; дене жаттығуларымен айналысу процесінде негізгі физикалық қасиеттерді дербес қолдау және дамыту; ағзаны әртүрлі еңбек жағдайларына және сыртқы ортаның ерекше әсерлеріне бейімдеу үшін қажетті қолданбалы дене жаттығуларын таңдауды жүзеге асыру. Дағдылар: әскери қызметшілердің моторикасын дамытудың қазіргі заманғы құралдары мен әдістерін пайдалану кезінде теориялық білім мен практикалық дағдыларды қолдану; толыққанды әлеуметтік және кәсіби қызметті қамтамасыз ету үшін дене тәрбиесі мен денсаулықты нығайту әдістерін дербес, әдістемелік тұрғыдан дұрыс пайдалану құралдарына ие болу.

6	Әскери әдептілік негіздері	5	Әскери-патриоттық тәрбие негіздері	Қорытынды мемлекеттік аттестация	Мазмұны. Әскери адамгершілік тәрбиесінің теориялық негіздері. Білім алушылардың адамгершілік дамуы мен тәрбиесінің негізгі бағыттары мен құндылық негіздері. Оқу процесіндегі адамгершілік тәрбие. Сабақтан тыс іс-әрекетте адамгершілікке тәрбиелеу. Әскери құрмет; әскери борышын орындау; басқалардың қадір-қасиетін құрметтеу, өзінің қадір-қасиетін қорғау. Дәстүрлердің әскери қызметшінің адамгершілік бейнесіне әсері. Әскери істегі моральдық элементтің рөлі мен маңызы. Күтілетін оқу нәтижелері. Білуі керек: әскери адамгершілік тәрбиесінің теориялық негіздерін, білім алушыларды адамгершілік дамыту мен тәрбиелеудің негізгі бағыттары мен құндылық негіздерін, әскери ар-намыс және әскери борыштың орындалуы, әскери қызметшінің адамгершілік бейнесіне дәстүрлердің әсері туралы ақпаратты; Әскери істегі адамгершілік элементінің рөлі мен маңызын білуі керек. Меңгеруі керек: мінез-құлық ережелері мен нормаларын, жоғары адамгершілік мінез-құлық дағдылары мен әдеттерін қолдана білу; басқалардың қадір-қасиетін құрметтей білу және өз қадір-қасиетін қорғай білу. Дағдылары: өзін-өзі тәрбиелеу, тәртіпті, әдепті, сауатты және әр түрлі жағдайларда ұстамды мінез-құлық; оқу орындарында әскери-патриоттық бағыттағы іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу бойынша оқытушы жұмысының нысандары мен әдістерін әзірлеу бойынша дағдыларды меңгеру.
7	Азаматтық қорғаныс және төтенше жағдай	6	Алғашқы әскери және технологиялық дайындықтың мектеп курсы	Экстремизм және терроризм, ұлттық қауіпсіздік негізінде	Мазмұны. ҚР Азаматтық қорғаныс жүйесі Азаматтық қорғанысты Нормативтік-құқықтық қамтамасыз ету. Зақымдану ошақтарында авариялық-құтқару және басқа да кезек күттірмейтін жұмыстарды ұйымдастыру. Қазіргі заманғы зақымданулар және олардың зақымдайтын факторлары. Жеке және ұжымдық қорғаныс құралдары. Азаматтық қорғаныстың қорғаныш құрылыстары. Төтенше жағдайлар салдарын жоюды ұйымдастыру. Білім беру ұйымдарында азаматтық қорғаныс саласындағы іс-шараларды ұйымдастыру. Күтілетін оқу нәтижелері. Білу: ҚР-дағы азаматтық қорғаныс жүйесін азаматтық қорғанысты нормативтік-құқықтық қамтамасыз ету, зақымдану ошақтарында авариялық-құтқару және басқа да шұғыл жұмыстарды ұйымдастыру; табиғи әрекеттер мен техногендік сипаттағы зілзалалар кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету кезіндегі азаматтардың құқықтары мен міндеттері. Білуі керек: жеке және ұжымдық қорғаныс құралдарын қолдану; білім беру мекемесінде азаматтық қорғаныс саласындағы іс-шараларды ұйымдастыру. Дағдылар: әртүрлі сипаттағы нақты қауіпті жағдайларда қауіпсіздікті қамтамасыз ету; алған білімдері мен дағдыларын кәсіби қызметте

					қолдану.
7	Халықтың терроризмге қарсы дайындық негіздері	6	Алғашқы әскери және технологиялық дайындықтың мектеп курсы	Терроризм және қауіпсіздік	Мазмұны. Терроризм-ұлттық қауіпсіздікке төнген қатер. Террористік актілердің түрлері, олардың мақсаттары, іске асыру себептері мен тәсілдері. Терроризмге қарсы күресті ұйымдастыру жөніндегі заңнамалық және нормативтік-құқықтық база. Терроризмге қарсы қорғауды қамтамасыз ету жөніндегі іс-шараларды жоспарлау және өткізу. Халықты терроризмнің алдын алу негіздеріне оқыту. Террористік актілер жағдайындағы мінез-құлық бойынша Халыққа ұсынымдар. Террористік қауіп-қатер жағдайындағы жеке қауіпсіздік шаралары. Күтілетін оқу нәтижелері. Білуге тиіс: терроризм белгілері, себептері, олардың мақсаттары, Террористік актілерді жасауға ықпал ететін себептері мен шарттары; терроризмге қарсы қорғауды қамтамасыз ету жөніндегі іс-шараларды жоспарлау және өткізу тетігі; террористік актілер болған жағдайдағы мінез-құлық бойынша Халыққа ұсынымдарды және террористік қатерлер жағдайындағы жеке қауіпсіздік шараларын білу. Меңгеруі керек: терроризмге қарсы заңнаманы бағдарлай білу; халықты терроризмнің алдын алу негіздеріне үйрету; террористік қауіп жағдайында жеке қауіпсіздік туралы білімді пайдалана білу. Дағдылары: Террористік әрекеттен халықты қорғау әдістерін тиімді таңдау тәсілдерін меңгеру.
8	Спорт түрлерінің физиологиясы	6	Адам физиологиясы	Әскери бөлімдерінде емдік профилактикалық шаралар	Мазмұны. Спорт түрлерінің физиологиялық негіздері. Посттар мен бұлшықет қызметінің түрлерін жіктеу. Статикалық жүктеме және жаттығулар. Спорттық іс-әрекеттегі дене жағдайының физиологиялық сипаттамасы және жаттығудың дамуы. Қозғалыстың циклдік құрылымымен физикалық жаттығулардың физиологиялық сипаттамасы. Стереотиптік циклдік емес қозғалыс құрылымымен спорттың физиологиялық сипаттамасы. Стандартты емес физикалық жаттығулардың физиологиялық сипаттамасы. Күтілетін оқу нәтижелері. Білу: физиологиялық ғылыми білімнің негізгі түсініктері мен кешендері. дене жүктемесінің ағзаға әсер етуінің негіздері; спорт түрлерінің физиологиясының негіздері (жеңіл атлетика, шаңғы, конькимен жүгіру спорты, жүзу, волейбол, баскетбол, футбол, ауыр атлетика, күрес, бокс, семсерлесу және т. б.); спорттық іс-әрекеттегі ағзаның функционалдық жай-күйінің физиологиялық сипаттамасы; спорттың әртүрлі түрлеріндегі дене жүктемесі кезіндегі жүйелердің барлық органдарының жұмысы. Білу: бұлшықет және спорттық іс-әрекетте болатын физиологиялық күйлер мен процестерді талдау; дене жаттығулары мен спорт түрлерінің жіктелуіндегі нақты жаттығулардың орнын анықтау; әртүрлі

					сипаттағы жаттығулар кезінде физиологиялық функциялардың реакцияларының ерекшеліктерін талдау. Дағдыларды меңгеру: физиологиялық бақылау және спортшының жағдайын өз бетінше талдау, физиологиялық көрсеткіштер бойынша спорттық іріктеу кезінде шешім қабылдау және оларды дұрыс қолданбаған кезде дене белсенділігін түзету үшін дағдылар кешенін қолдануға қабілетті.
8	Дене тәрбиесінің физиологиялық негіздері	6	Адамның дамуы	Медициналық білім негіздері	Мазмұны. Дене жаттығуларын жіктеудің физиологиялық негіздері және олардың сипаттамасы. Бұлшықет белсенділігі кезіндегі ағзаның функционалды күйінің физиологиялық сипаттамасы. Сабақтың физиологиялық сипаттамасы. Дене шынықтыру бойынша мектеп бағдарламасының негізін құрайтын дене жаттығуларының негізгі түрлерінің физиологиялық сипаттамасы Күтілетін оқу нәтижелері. Білуге тиіс: дене жаттығуларын жіктеудің физиологиялық негіздері, бұлшықет белсенділігі кезіндегі ағзаның функционалдық жағдайының физиологиялық сипаттамасы, сабақтың физиологиялық сипаттамасы, дене шынықтыру бойынша мектеп бағдарламасының негізін құрайтын дене жаттығуларының негізгі түрлерінің физиологиялық сипаттамасы. Меңгеруі керек: өз организмінің жағдайын, тұрақты дене шынықтыру –сауықтыру сабақтарына қажеттілікті бақылау үшін жинақталған білімді пайдалану; әр түрлі жыныстағы және жастағы шұғылданушылардың жас және морфофункционалды ерекшеліктерін, олардың дене және арнайы дене дайындығының деңгейін, оқыту мен тәрбиелеу тәсілдерін, қойылған міндеттерге барабар сабақтар мен әдістерді таңдау кезінде денсаулық жағдайын есепке алу. Дағдылары: шұғылданушылардың функционалдық жағдайының деңгейі мен ерекшеліктерін зерттеудің практикалық дағдыларын; оқу –зертханалық және арнайы жабдықтарды ұтымды пайдалану дағдыларын меңгеру.
9	Әскери спорттық ойындар	6	Әскери қызметкерлердің дене тәрбиесінің негіздері	Ату элементтерінен құралған қозғалмалы ойындар	Мазмұны. Дене жаттығуларын жіктеудің физиологиялық негіздері және олардың сипаттамасы. Бұлшықет белсенділігі кезіндегі ағзаның функционалды күйінің физиологиялық сипаттамасы. Сабақтың физиологиялық сипаттамасы. Дене шынықтыру бойынша мектеп бағдарламасының негізін құрайтын дене жаттығуларының негізгі түрлерінің физиологиялық сипаттамасы Күтілетін оқу нәтижелері. Білу: әскери-спорттық спорт түрлерінің сипаттамасын, әскери-спорттық спорт түрлері бойынша жарыстардың ережелерін, әртүрлі жастағы адамдармен әскери-спорттық ойындар өткізу әдістемесін. Білу: әр түрлі жастағы адамдармен әскери-

					спорттық ойындар өткізу; жеке жаттығуларды көрсету, жаттығулар кешенін құру. Дағдылар: әр түрлі жастағы топтағы адамдардың әскери-спорттық спорт түрлерінің қозғалыс әрекеттері мен жаттығуларын оқыту әдістемесін меңгеру; әдістемелік құжаттаманы құрастыру қабілеті.
9	Әскери техниканың түрлері және оларды қолдану	6	Қазақстан Республикасының әскери өнер және қарулы күштерінің тарихы	Құрлық әскерлерінің қару-жарағы мен техникасы	Мазмұны. Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері түрлерінің қарулануынан тұратын жауынгерлік техника. Құрлық әскерлері - төрт өңірлік қолбасшылықтың әскерлері. Аэроұтқыр әскерлері. Зымыран әскерлері мен артиллерия. ҚР ҚК Әуе қорғанысы күштеріне: әскери-әуе күштері (майдандық және армиялық авиация); әуе шабуылына қарсы қорғаныс әскерлері (зениттік зымыран әскерлері, радиотехникалық әскерлер) кіреді. ҚР ҚК Әскери-теңіз күштері. Радиотехникалық әскерлерді қаруландыру. Күтілетін оқу нәтижелері. Білуге тиіс: Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері түрлерінің қару-жарағында тұрған жауынгерлік техниканы; әскери техниканың, негізгі техникалық жүйелер мен тетіктердің мақсаты мен жұмыс істеу принципін. Меңгеруі керек: әскери техниканың түрлері мен түрлерін сыртқы белгілері бойынша анықтау; әскери техниканың мақсаты мен техникалық сипаттамалары туралы айту. Дағдылар: әскери техниканың әртүрлі түрлері туралы ақпаратты меңгеру және көрнекі материалдарды пайдалана отырып ақпаратты ұсыну.
10	Қазақстан Республикасының әскери өнер және қарулы күштерінің тарихы	5	Әскери-патриоттық тәрбие негіздері	1.Қорытынды мемлекеттік аттестация; 2. Әскери техниканың түрлері және оларды қолдану	Мазмұны. Өткен соғыстардың тәжірибесі, әскери өнердің даму процесі және осы процестің заңдылықтары. Әскери тарихтың маңызды кезеңдері; қарулы күрес құралдарын дамыту; Құрлық әскерлері бөлімдері бөлімшелерінің тактикасы; Республика Қарулы Күштерінің дәстүрлері. АӘД бойынша сабақтар өткізу барысында білімді пайдалану. Күтілетін оқу нәтижелері. Білу: өткен соғыстардың тәжірибесі, әскери өнерді дамыту процесі және осы процестің заңдылықтары, әскери тарихтың маңызды кезеңдері; қарулы күрес құралдарын дамыту; Республика Қарулы Күштерінің дәстүрлері. Білу: тарихи оқиғаларды талдай білу, Сыртқы және ішкі қауіпсіздікті, қоғамдық тәртіпті қамтамасыз ету жөніндегі мемлекет функцияларын орындау процесінде Қарулы Күштердің жинақтаған тәжірибесін шығармашылық тұрғыдан түсіне білу. Дағдылар: АӘД бойынша сабақтар өткізу барысында ҚР әскери өнері мен қарулы күштерінің тарихы туралы білімді пайдалану.
10	Қазақстан Республикасының Қарулы Күштеріндегі тәрбие және идеологиялық	5	Әскери-патриоттық тәрбие негіздері	Әскери қызметтегі азаматтардың жалпы және арнайы	Мазмұны. ҚР ҚК тәрбие және идеологиялық жұмысының мақсаты. Қазақстан Республикасының Қарулы Күштеріндегі тәрбие және идеологиялық жұмыстың принциптері. ҚР ҚК идеологиялық жұмысының теориялық негізі: Мемлекеттік, жалпыадамзаттық, әскери-кәсіби

	жұмыс			дайындықта рының негіздері	құндылықтар және әскери қызметшінің Қазақстан азаматы ретіндегі құндылықтары. ҚР ҚК идеологиялық жұмысының басымдықтары. Қазақстан Республикасының Қарулы Күштеріндегі идеологиялық жұмыстың құралдары мен нысандары. Күтілетін оқу нәтижелері. Білуге тиіс: Қазақстан Республикасының Қарулы Күштеріндегі тәрбие және идеологиялық жұмыстың принциптері, құралдары мен нысандары; ҚР ҚК идеологиялық жұмысының теориялық негіздері: Мемлекеттік, жалпыадамзаттық, әскери-кәсіби құндылықтар және Қазақстан азаматы ретінде әскери қызметшінің құндылықтары. Меңгеруі керек: Тәрбие және идеологиялық жұмыс жүргізу. Дағдылары: ҚР ҚК тәрбие және идеологиялық жұмыс дағдыларын меңгеру және оларды өзінің кәсіби қызметінде пайдалану.
11	Қазіргі заманғы оқ дәрі қару жарақтар	5	Атыс дайындығы	Ату элементтерінен құралған қозғалмалы ойындар	Мазмұны. Әлемнің әртүрлі елдерінің қазіргі заманғы қару-жарақтарының жіктелуі, мақсаты, жауынгерлік қасиеттері, техникалық сипаттамалары. Қазіргі заманғы атыс қаруының түрлері мен жүйелері. Әлемнің әртүрлі елдерінің қарулы күштеріндегі үлгілер. Спорттық атыс қаруы. Қазіргі заманғы атыс қаруының отандық үлгілері. ҚР армиясындағы қару-жарақ үлгілері. Оқ-дәрілер. Күтілетін оқу нәтижелері. Білу: қазіргі заманғы атыс қаруының түрлері мен жүйелерін; әлемнің түрлі елдерінің қазіргі заманғы қару-жарағының мақсатын, жауынгерлік қасиеттерін, техникалық сипаттамаларын; қазіргі атыс қаруының отандық үлгілерін және ҚР армиясында қаруланған қару үлгілерін білу. Білуі керек: заманауи атыс қаруын тиімді пайдалану үшін көрнекіліктерді (сызбалар, кестелер) түсіну және пайдалану; әртүрлі ақпарат көздерінен ақпарат таба білу. Дағдылар: оқу-тәрбие процесінде заманауи атыс қаруы туралы ақпаратты пайдалану дағдыларын меңгеру.
11	Атыс қарулардан ату негіздері	5	Атыс қаруы мен оқ-дәрілерді пайдалану	Ату элементтері	Мазмұны. Атыс қаруынан ату негіздері нысанаға дейінгі қашықтықты анықтау. Оқтау және ату (көздеуді орнату, көздеген нүктесін анықтау, шүріппені түсіру, атыс кезінде қаруды ұстау, атуды тоқтату). Атудан кейін қаруды оқтау және қарау тәртібі. Нысаналарды қарау тәртібі. Гранатомет жасау тәсілдері. Оқ атудан сабақтарды, жаттығулар мен жарыстарды ұйымдастыру және өткізу әдістемесін оқыту. Күтілетін оқу нәтижелері. Білуге тиіс: атыс қаруынан ату негіздері; нысанаға дейінгі қашықтықты анықтау; оқтау және ату өндірісі, атудан кейін қаруды оқтау және қарау тәртібі, нысаналарды қарау тәртібі, гранатомет жасау тәсілдері; атыс бойынша сабақтарды, жаттығулар мен жарыстарды ұйымдастыру және өткізу әдістемесіне оқыту.

					Меңгеруі керек: атыс бойынша оқу, жаттығу және жарыстар өткізе білу; атыс қаруымен жұмыс істей білу.
12	Әскери педагогикалық мәдениет негіздері	5	Бастапқы әскери дайындықты оқыту әдістемесі	Қорытынды мемлекеттік аттестация	Мазмұны. Әскери педагогиканың жалпы мәселелері. Жауынгерлерді оқыту мен тәрбиелеудің әдістері мен формалары. Оқытушы мен офицердің педагогикалық мәдениеті. Педагогикалық бағыт. Психологиялық-педагогикалық эрудиция. Саяси жетілу. Адамгершілік мінсіздік. Жоғары педагогикалық шеберлік. Оқытушы мен офицердің өзін-өзі тәрбиелеу және өзін-өзі тәрбиелеу. АӘД оқытушы – ұйымдастырушысының білім алушылардың өзін-өзі тәрбиелеуі мен өзін-өзі тәрбиелеуін басқару бойынша жұмыс бағыттары. Күтілетін оқу нәтижелері. Білу: әскери педагогиканың жалпы мәселелері; жауынгерлерді оқыту мен тәрбиелеудің әдістері мен формалары және педагогикалық мәдениеттердің ерекшеліктері, адамгершілік мінсіздік, психологиялық–педагогикалық эрудиция, саяси жетілу. оқытушы мен офицердің; АӘД оқытушы – ұйымдастырушысының білім алушылардың өзін-өзі тәрбиелеуі мен өзін-өзі тәрбиелеуіне басшылық жасау жөніндегі жұмысының бағыттары. Білу: кәсіби-педагогикалық тұлғаны қалыптастыру; әртүрлі педагогикалық міндеттерді орындау кезінде оқу-тәрбие жұмысы барысында жауынгердің жеке басына және әскери ұжымға әсер етудің өзіндік әдістерін әзірлеуде педагогикалық шығармашылық туралы білімді пайдалану. Дағдылар: педагогикалық шеберлікті үнемі жетілдіру дағдыларын меңгеру; өзін-өзі оқыту және өзінің психологиялық-педагогикалық ойлауын дамыту дағдыларын меңгеру.
12	Ғылыми-педагогикалық зерттеу	5	Бастапқы әскери дайындықты оқыту әдістемесі	Қорытынды мемлекеттік аттестация	Мазмұны. Ғылым адамның танымдық іс-әрекетінің нәтижесі ретінде. Ғылыми-педагогикалық зерттеу әдіснамасының мәні. Педагогикалық зерттеу әдістері. Педагог-зерттеушінің зерттеу қызметінің ерекшеліктері. Зерттелетін мәселенің жай-күйін талдау. Бақылау педагогикалық зерттеу әдісі ретінде. Педагогикалық тәжірибе, оны зерттеу және жалпылау әдістері. Эксперимент жүргізу әдістемесі. Педагогикалық экспериментте модельдеу. Әдебиетпен жұмыс істеу әдістемесі. Ғылыми-зерттеу жұмыстары мен зерттеу деректерін ұсыну. Күтілетін оқу нәтижелері. Білуге тиіс: ғылыми-педагогикалық зерттеу әдіснамасының мәні және олардың әдістері; педагог-зерттеушінің зерттеу қызметінің ерекшеліктері және ғылыми-педагогикалық зерттеу негіздері; Педагогикалық экспериментте эксперимент жүргізу әдістемесі және модельдеу. Істей алу керек: бақылау жүргізу және сауалнама жүргізу; педагогикалық

					эксперименттер жүргізу және алынған деректерді өңдеу; ғылыми жұмыстарды ресімдеу; өз зерттеулерінің нәтижелерін ұсына білу. Дағдылары: ғылыми әдебиеттермен жұмыс; тезистер жазу, конспект, дәйексөз келтіру, рефераттау дағдылары.
13	Жеңіл атлетика	5	Әскери қызметкерлердің дене тәрбиесінің негіздері	Қорытынды мемлекеттік аттестация	Мазмұны. Жеңіл атлетикадағы жалпы және арнайы дене шынықтыру. Жеңіл атлетикадағы техникалық-тактикалық дайындық. Жеңіл атлетикадағы жаттығу әдістері. Жеңіл атлетикада жаттықтырушыны кәсіби даярлау негіздері. Жеңіл атлетикалық жаттығулардың даму тарихы. Жеңіл атлетика түрлері техникасының негіздері. Жеңіл атлетикадан жарыстар ұйымдастыру және өткізу. Күтілетін оқу нәтижелері. Білу: жеңіл атлетикадағы жалпы және арнайы дене шынықтыру дайындығы; жеңіл атлетикадан жаттығу әдістемесі және жеңіл атлетикадан жаттықтырушыны кәсіби даярлау негіздері; жеңіл атлетика жаттығуларының жіктелуі мен сипаттамасы; жеңіл атлетикадан жарыстарды ұйымдастыру және өткізу ережесі. Білуі керек: өзінің физикалық және функционалдық дайындығын жетілдіру тәсілдерімен; алған білімдерін практикалық қызметте қолдану; дидактика ережелері, дене шынықтыру теориясы мен әдістемесі және білім беру стандарттарының талаптары негізінде білім алушылардың ерекшеліктерін ескере отырып, жеңіл атлетикадан оқу сабақтары мен жарыстар өткізу. Дағдылар: жеңіл атлетиканың техникалық элементтерін, сондай-ақ негізгі және қосалқы элементтерді түсіндіру және көрсету әдістерін меңгерген.
13	Әскери қызметтегі азаматтардың жалпы және арнайы дайындықтарының негіздері	5	Қазақстан Республикасының Қарулы Күштеріндегі тәрбие және идеологиялық жұмыс	Қорытынды мемлекеттік аттестация	Мазмұны. Әскери қызметтің қауіпсіздігін қамтамасыз ету негіздері. Қоғамдық-мемлекеттік дайындық. Әскери-инженерлік дайындық. Тактикалық дайындық. Әскери-медициналық дайындық. Радиациялық, химиялық және биологиялық қорғау. Дене дайындығы. Әскери қызметшілердің қолданбалы дене дайындығы: жүгіру жаттығулары. Саптық дайындық. Күтілетін оқу нәтижелері. Білуге тиіс: әскери қызметтің қауіпсіздігін қамтамасыз ету негіздері; қоғамдық-мемлекеттік, әскери-инженерлік, тактикалық, әскери-медициналық, дене даярлығының ерекшеліктері; әскери қызметшілердің қолданбалы дене даярлығының ерекшеліктері. Істей алу керек: өзінің дайындық деңгейін бағалау және әскери қызметке қатысты саналы өзін-өзі анықтауды жүзеге асыру. Дағдылар: білім алушылардың жалпы және арнайы дайындығын ұйымдастыруға және өткізуге қабілетті.

14	Әскери бөлімдерінде емдік профилактикалық шаралар	5	Спорт түрлерінің физиологиясы	Қорытынды мемлекеттік аттестация	Мазмұны. Әскери қызметшілердің денсаулығын сақтау және нығайту. Медициналық тексеру. Емдік-профилактикалық тамақтану. Емдеу-алдын алу шаралары. Негізгі емдеу-алдын алу құралдары: диспансерлеу, әскери қызметшілерді амбулаториялық стационарлық және санаторийлік-курорттық емдеу. Әскери қызметшілерді диспансерлеуді ұйымдастыру. Әскери қызметшілердің денсаулығын күнделікті медициналық бақылау мен тексеруді ұйымдастыру. Жас толықтыруды тереңдетілген медициналық тексерудің ерекшеліктері. Күтілетін оқу нәтижелері. Білуге тиіс: медициналық қарап-тексерудің және емдік-профилактикалық тамақтанудың ерекшеліктері; әскери қызметшілер үшін пайдаланылатын негізгі емдік-профилактикалық құралдар; әскери қызметшілерді диспансерлеуді және әскери қызметшілердің денсаулығын күнделікті медициналық бақылауды және қарап-тексеруді ұйымдастыру және жас толықтыруды тереңдетіп медициналық тексеру ерекшеліктері. Білу: алған білімдерін тәжірибеде қолдану; әскери бөлімдердегі емдеу-алдын алу іс-шаралары туралы айту. Дағдылар: өзінің кәсіби сараптамасын жетілдіру үшін зерттелген ақпаратты пайдалану.
14	Медициналық білім негіздері	5	Дене тәрбиесінің физиологиялық негіздері	Қорытынды мемлекеттік аттестация	Мазмұны. Денсаулық және оны анықтайтын факторлар. Шұғыл жағдайлар туралы түсінік, оларды тудыратын себептер мен факторлар. Шұғыл жағдайларда алғашқы көмек көрсету әдістері мен диагностикасы. Жүрек-өкпе реанимациясының кешені. Науқастарға күтім жасау. Дәрілік заттарды қолдану. Жарақаттар мен зақымданулар кезіндегі алғашқы медициналық көмек. Микробиология негіздерімен жұқпалы аурулар. Күтілетін оқу нәтижелері. Білуге тиіс: шұғыл жағдайлар, оларды тудыратын себептер мен факторлар туралы түсінік; шұғыл жағдайларда алғашқы көмек көрсетудің диагностикасы мен әдістері; жүрек-өкпе реанимациясы кешенін пайдалану ерекшеліктері; науқастарға күтім жасау және дәрілік препараттарды қолдану; жарақаттар мен зақымданулар кезінде алғашқы медициналық көмекті қолдану ерекшеліктері; микробиология негіздерімен инфекциялық аурулардың сипаттамасы. Істей алу керек: қан қысымын, дене температурасын өлшеу; патологиялық жағдайлар мен аурулардың алдын алуға бағытталған алғашқы көмек әдістерін қолдану; жәбірленушінің өмір сүру ықтималдығын арттыруға немесе оның өмірі мен денсаулығына қауіп төндіретін асқынулардың пайда болу қаупін азайтуға бағытталған алғашқы шараларды жүргізу; әртүрлі аурулардың пайда болуының өзіндік профилактикасының негізі болып табылатын жиі кездесетін аурулардың

					негізгі санаттары арасында бағдарлану. ауру жағдайлары. Дағдылар: қан қысымын, дене температурасын өлшеу; зардап шегушіге алғашқы көмек көрсету.
КӘСПТЕНДІРУ ПӘНДЕРІ					
Таңдаулы пәндер (ТП)					
1	Оқу-әскери жаттығуларды өткізу әдістемесі	3	Бастапқы әскери дайындық негіздері	Өндірістік-педагогикалық тәжірибие	Мазмұны. Оқу-дала жиындарын ұйымдастыру және өткізу бойынша нормативтік-құқықтық база. Әскери-далалық жиындарға қатысатын оқушыларға Нұсқаулық. Оқу-дала жиындарын өткізу әдістемесі. Жиындардың жеке құрамы үшін мақсаттар мен міндеттер қою. Оқу-дала жиындарын өткізу кезеңіндегі спорттық-бұқаралық қызметтің жоспары. Оқу-дала жиындарында әскери-патриоттық тәрбие беру іс-шараларын өткізу. Оқу-дала жиындарын өткізу кезеңіндегі құжаттама. Күтілетін оқу нәтижелері. Білуге: оқу-дала жиындарын ұйымдастыру және өткізу жөніндегі нормативтік-құқықтық базаны; оқу-дала жиындарын өткізу әдістемесін; оқу-дала жиындарын өткізу кезеңінде құжаттаманы ресімдеуді; оқу-дала жиындарын өткізу кезеңінде спорттық-бұқаралық қызмет жоспарын жасау туралы ақпаратты; жиындардың жеке құрамы үшін мақсаттар мен міндеттерді қою әдістемесін білуге. Білуі керек: әскери-далалық жиындарға қатысатын оқушыларға нұсқау беру; білім беру қызметін ұйымдастырудың заманауи әдістемелері мен технологияларын қолдану; оқу-далалық жиындарда әскери-патриоттық тәрбие беру іс-шараларын өткізу; оқу-далалық жиындарды ұйымдастыра және өткізе білу. Дағдылар: оқу-далалық жиындарды жоспарлау және өткізу кезеңінде жоспар және басқа да қажетті құжаттаманы жасау.
1	Саптық дайындық бойынша сабақтарды оқыту әдістемесі	3	Бастапқы әскери дайындық негіздері	Өндірістік-педагогикалық тәжірибие	Мазмұны. Саптық оқыту негіздері. Командирдің педагогикалық шеберлігі. Саптық оқыту әдістері. Саптық даярлық бойынша сабақтарды жоспарлау, дайындау, ұйымдастыру. Нұсқаулықтар. Ротада сабақ өткізу тәртібі. Жеке саптық дайындық. Саптық тәсілдер және қарусыз және қарумен қозғалыс. Ұрыс алаңында қозғалу. Бөлімшелерді жаяу тәртіпте және машиналарда саптық үйлестіру. Саптық байқаулар. Жарыстар. Күтілетін оқу нәтижелері. Білуге: саптық оқыту негіздері және командирдің педагогикалық шеберлігі саптық оқыту әдістері; саптық даярлық бойынша сабақтарды жоспарлау, дайындау, ұйымдастыру әдістемесі; нұсқама өткізу әдістемесі; Саптық тәсілдер мен қозғалыс; ротада сабақ өткізу тәртібін және жеке саптық даярлықты, саптық байқаулар мен жарыстарды өткізу туралы ақпаратты білуге. Меңгеруі керек: қабылдауды (іс-қимылды) орындау техникасына үйрету; саптық тәсілдерді (іс-қимылдарды) орындауда білім алушыларды

					жаттықтыру; нұсқама өткізе білу; саптық даярлық бойынша сабақтарды ұйымдастыра білу. Дағдылар: саптық басқаруда командалық (командирлік) дауысты меңгеру; оған қол жеткізудің мақсаттары мен тәсілдеріне сүйене отырып, өз қызметін ұйымдастыру; саптық даярлық бойынша сабақтарды жоспарлау, дайындау және ұйымдастыру.
2	Экстремизм және терроризм, ұлттық қауіпсіздік негізінде	5	Азаматтық қорғаныс және төтенше жағдай	Қорытынды мемлекеттік аттестация	Мазмұны. Терроризм мен экстремизмнің теориялық негіздері. Қазіргі әлемдегі Экстремизм мен терроризм. Экстремизм мен терроризмге қарсы іс-қимыл. Терроризмге қарсы күрестің құқықтық негіздері. Экстремизмге қарсы күресті заңнамалық және нормативтік – құқықтық қамтамасыз ету. Терроризмге қарсы іс-қимылдың халықаралық тәжірибесі. Ұлттық қауіпсіздік негіздері Қазақстанның антитеррористік саясатының негіздері. Күтілетін оқу нәтижелері. Білу: терроризм мен экстремизмнің теориялық негіздері; терроризмге қарсы күрестің құқықтық негіздері және экстремизмге қарсы күресті заңнамалық және нормативтік – құқықтық қамтамасыз ету; Қазақстанның терроризмге қарсы саясатының негіздері; ҚР Ұлттық қауіпсіздігінің ерекшеліктері және терроризм мен экстремизмге қарсы іс-қимылдың халықаралық тәжірибесі. Білуі керек: террористік және экстремистік бағыттағы қылмыстардың алдын алу саласындағы аса маңызды және маңызды проблемаларды талдай білу; алған теориялық білімдерін кәсіби қызметте практикалық дағдыларды игеру кезінде пайдалана білу. Дағдылар: ойлау мәдениетін меңгерген, ақпаратты жалпылауға, талдауға, қабылдауға, мақсат қоюға және оған қол жеткізу жолдарын таңдауға қабілетті; әлеуметтік маңызы бар проблемалар мен процестерді талдау қабілетіне ие; терроризмге қарсы күрес саласындағы құқықтық ұғымдар мен категорияларды еркін меңгеру дағдыларына ие
2	Терроризм және қауіпсіздік	5	Халықтың терроризмге қарсы дайындық негіздері	Қорытынды мемлекеттік аттестация	Мазмұны. Тұлға, қоғам және мемлекет қауіпсіздігінің негіздері. Қазіргі әлемдегі ұлттық қауіпсіздік. ҚР Терроризмге қарсы күресті ұйымдастыру. Терроризмге қарсы күресті ұйымдастырудың заңнамалық және нормативтік-құқықтық базасы Терроризм-жеке адамға, қоғамға, мемлекетке төнген қауіп. Терроризм туралы түсінік. Терроризмнің мәні, оның түрлері, түрлері мен мақсаттары. Террористік акт жасау қауіпі туындаған кездегі мінез-құлық қағидалары. Күтілетін оқу нәтижелері. Білуі керек: жеке адам, қоғам және мемлекет қауіпсіздігінің негіздерін; қазіргі әлемдегі ұлттық қауіпсіздіктің ерекшеліктерін; терроризм туралы ұғымды; терроризмнің мәнін, оның түрлерін, түрлері мен мақсаттарын;

					террористік акт жасау қаупі туындаған кездегі мінез-құлық қағидаларын; ҚР Терроризмге қарсы күресті ұйымдастыруды; террористік ұйымдар қызметінің туындау және жандану себептерін, факторларын;; Ұлттық қауіпсіздіктің мәні мен нысандарын түсіну; ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз етудің қазіргі заманғы жүйелерін талдау дағдыларын қолдану; терроризмнің мақсаттарын, міндеттерін, себептерін, факторларын анықтау қолынан келуі керек. Дағдылары: осы пәннің терминологиялық аппаратын меңгеру; Алған дағдыларын практикада қолдану.
3	Жергілікті аймақта әскери-барлау және іздестіру жұмыстары	5	Тактикалық дайындық	Қорытынды мемлекеттік аттестация	Мазмұны. Барлау тобының барлау міндеттерін орындаудың негізгі әдістері. Жергілікті жерде іздеуді жүзеге асыру. Іздеу жұмыстарын жүргізу әдістемесі. Тактикалық барлау. Инженерлік барлау. Металл детектормен жұмыс. Түрлі аспаптар. Елді мекендерді зерттеу мақсатында іздеу экспедицияларын, жорықтарды ұйымдастыру және өткізу. Туризм саласындағы іздестіру-құтқару қызметін ұйымдастыру, жүргізу әдістері. Іздеу жасағындағы құжаттама. Күтілетін оқу нәтижелері. Білуге тиіс: барлау тобының міндеттерді орындауының негізгі тәсілдері; жергілікті жерде іздеуді жүзеге асыру ерекшеліктері; іздестіру жұмыстарын жүргізу әдістемесі; тактикалық және инженерлік барлау туралы ақпарат; туризм саласында, сондай-ақ елді мекендерді зерттеу мақсатында іздестіру-құтқару жұмыстарын ұйымдастыру, жүргізу әдістері; металл іздегішпен және аспаптардың басқа да түрлерімен жұмыстың осалдығы; іздеу отрядындағы құжаттаманы білу. Білу: жергілікті жерде іздеу жұмыстарын жүргізу әдістемесін қолдану; елді мекендерді зерттеу мақсатында іздестіру экспедицияларын, жорықтарын ұйымдастыру және жүргізу. Дағдылар: осы пәннің терминологиялық аппаратын меңгеру; Алған дағдыларын практикада қолдану.
3	ОБМ-де ақпараттық технологиялар	5	Бастапқы әскери дайындықтан оқыту әдістемесі	Қорытынды мемлекеттік аттестация	Мазмұны. Ақпараттық процестер, қоғамды ақпараттандыру және білім беру. Білім берудегі ақпараттық процестерді іске асырудың техникалық және технологиялық аспектілері. Ақпараттық білім беру ортасы. Электрондық білім беру ресурстары. Білім берудегі мультимедиа технологиясы. Білім беруде коммуникациялық технологиялар мен олардың сервистерін пайдалану. Білім беруде деректер қоры мен ақпараттық жүйелерді пайдалану. Ақпараттық жүйелерді пайдаланудың құқықтық аспектілері. Ақпараттық технологияларды қолданудың құқықтық аспектілері, ақпаратты қорғау және қауіпсіздік мәселелері. Күтілетін оқу нәтижелері. Білу: білім берудегі ақпараттық процестерді іске асырудың техникалық және технологиялық аспектілері; білім беруде қолданылатын қазіргі

					заманғы ақпараттық технологиялар; оқу іс-әрекетінің әртүрлі түрлері мен формаларында Ақпараттық технологиялар құралдарын пайдалану тәсілдері мен әдістері; оқу-тәрбие процесінде білім беруде мультимедиа технологиялары мен электрондық білім беру ресурстарын пайдалану әдістері; білім беруде деректер базасы мен ақпараттық жүйелерді пайдалану туралы; ақпараттық технологияларды пайдаланудың құқықтық аспектілері, ақпараттың қауіпсіздігі мен қорғалуы мәселелері. Меңгеруі керек: оқу-тәрбие үрдісінде интерактивтік оқыту технологияларын: интерактивтік тақталарды қолдану; білім беру қызметі үдерісінде заманауи ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалану. Дағдылары: пәндік салада ақпараттық технологияларды пайдалану әдістемесін меңгеру; жалпы және кәсіби мақсаттағы бағдарламалық құралдармен жұмыс істеу дағдылары.
4	Күрес түрлері және қол жекпе – жек	5	Әскери қызметкерлердің дене тәрбиесінің негіздері	Қорытынды мемлекеттік аттестация	Мазмұны. Күрес түрлері және қоян-қолтық күрес. ЖББМ оқушыларымен Күрес және қоян-қолтық ұрыс түрлері техникасының негіздерін оқыту әдістемесі. Жекпе-жектің негізгі техникалық әрекеттері. Жекпе-жек тактикасын білу. Дербес педагогикалық шеберлік үшін қажетті теориялық, әдістемелік, кәсіби-педагогикалық білімді меңгеру. Күтілетін оқу нәтижелері. Білу: жекпе-жектің және қоян-қолтық жекпе-жектің әртүрлі түрлері туралы ақпаратты; ЖОМ оқушыларымен жекпе-жектің әртүрлі түрлері мен қоян-қолтық бо техникасының негіздерін оқыту әдістемесін; жекпе-жектің негізгі техникалық әрекеттерін; дербес педагогикалық шеберлікке қажетті теориялық, әдістемелік, кәсіби-педагогикалық ақпаратты. Іс жүзінде алған теориялық білімдерін қолдана білу; жекпе-жектің және қоян-қолтық ұрыстың әртүрлі түрлері бойынша жаттығу процесін өз бетінше жоспарлау; өзінің дене дайындығының көрсеткіштерін жетілдіру; қоян-қолтық ұрыстың базалық техникасын игеру деңгейін жетілдіру; жеке гигиена және өзін-өзі бақылау нормаларын сақтау; топтарда оқу-жаттығу процесін ұйымдастыру. Дағдылар: өзінің физикалық және функционалдық дайындығын жетілдіру тәсілдерін меңгеру; Күрес және қоян-қолтық бо техникасы мен тактикасының негізгі элементтерін меңгеру.
4	Құрлық әскерлерінің қару-жарағы мен техникасы	5	Әскери техниканың түрлері және оларды қолдану	Қорытынды мемлекеттік аттестация	Мазмұны. Әскери техника (кіріспе). Әскери техниканың даму тарихы. Әскери техниканың жіктелуі және мақсаты. Құрлықтағы әскери техника. Автомобиль және броньды танк техникасының даму тарихы. Автобронетанктік техниканың жіктелуі және мақсаты. Құрлықтағы көлік құралдары қозғалтқыштарының түрлері. Құрлықтағы көлік

					құралының орналасуы. Автомобильдер, бронетранспортерлер, жаяу әскердің жауынгерлік машиналары (десант), танктер: құрылысы, мақсаты. Күтілетін оқу нәтижелері. Білуге тиіс: әскери техниканың даму тарихы, оның сыныптамасы мен мақсаты; құрлықтағы әскери техниканың сипаттамасы; құрлықтағы көлік құралдары қозғалтқыштарының түрлері және құрлықтағы көлік құралының құрастырылуы; автомобильдердің, бронетранспортерлердің, танктердің, жаяу әскердің (десанттың) жауынгерлік машиналарының құрылысы мен мақсаты. Меңгеруі керек: әскери техниканың әр түрлі түрлерін сыртқы белгілері бойынша анықтау; көрнекі материалдарды қолдана отырып, техникалық құралдардың, жүйелер мен механизмдердің әрекет ету принципі туралы айту. Дағдылары: осы пәннің терминологиялық аппаратын меңгеру; Алған дағдыларын практикада қолдану.
5	Әскери-медициналық дайындық	5	Бастапқы әскери дайындық негіздері	Қорытынды мемлекеттік аттестация	Мазмұны. Бейбіт уақытта емдеу және алдын алу іс-шараларын жүргізу тәртібі. ҚР Қарулы Күштерінің медициналық қызметін ұйымдастыру. Әскери қызметшілердің жеке және қоғамдық гигиенасы. Жұқпалы аурулардың алдын алу. Әскери қызметшілерді жеке медициналық қамтамасыз ету құралдары. Күтілетін оқу нәтижелері. Білуге тиіс: бейбіт уақытта емдеу және алдын алу іс-шараларын жүргізу тәртібі; ҚР Қарулы Күштерінің медициналық қызметін ұйымдастыру, міндеттері; әскери қызметшілердің жеке және қоғамдық гигиенасын сақтау туралы ақпарат; жұқпалы аурулардың алдын алу іс-шараларын жүргізу әдістемесі; әскери қызметшілерді жеке медициналық қамтамасыз ету құралдарының сипаттамасы. Білу: бейбіт және соғыс уақытында алғашқы медициналық көмек көрсету; әртүрлі жағдайларда медициналық жағдайды бағалау. Дағдылар: әскери медицина саласындағы ұғымдық-терминологиялық аппаратты меңгеру; анықтамалық және нормативтік-техникалық әдебиеттерді пайдалану.
5	Емдік дене шынықтыру	5	Анатомия, спорттық морфология негіздері мен және биомеханика	Қорытынды мемлекеттік аттестация	Мазмұны. Емдік дене шынықтыруға кіріспе. Оңалту. ЕДШ негіздері. Адам ағзасының әртүрлі жүйелерінің аурулары кезіндегі емдік дене шынықтыру. ЕДШ жарақат кезінде тірек-қимыл аппараты. Тірек-қимыл аппаратының жарақаттары мен ауруларынан кейін спортшыларды оңалтудың ерекшеліктері. Қалыптың бұзылуы, сколиоз және жалпақ аяқтар үшін жаттығу терапиясы. Педиатриядағы ЕДШ. Емдік массаж. Спорттық массаж. Самомассаж. Жалпы массаж техникасы. Күтілетін оқу нәтижелері. Білуге тиіс: ЕДШ негіздері; адам ағзасының

					әртүрлі жүйелерінің аурулары кезіндегі емдік дене шынықтырудың ерекшеліктері; тірек-қимыл аппаратының жарақаттары кезіндегі ЕДШ; тірек-қимыл аппаратының жарақаттары мен ауруларынан кейін әскери қызметшілерді оңалту ерекшеліктері; қалып, сколиоз және жалпақ табан бұзылулары кезіндегі ЕДШ; педиатриядағы ЕДШ; емдік массаж, спорттық массаж, өзін-өзі массаж ерекшеліктері; жалпы техника массаж. Меңгеруі керек: неғұрлым кең таралған аурулар мен жарақаттар кезінде арнайы міндеттерді шешу үшін жаттығуларды таңдау; неғұрлым кең таралған аурулар мен жарақаттар кезінде ЕДШ сабақтарын өз бетінше өткізу. Дағдылар: белгілі бір тақырып бойынша әдеби деректерді өз бетінше зерттеу; ЕДШ сабақтарын өткізу дағдылары; түрлі аурулар кезінде ЕДШ жаттығу кешендерін құрастыру.
--	--	--	--	--	--

6	Әскери робототехника және ақпараттық технологиялар негіздері (IT)	4	Әскери-техникалық және инженерлік дайындық	Қорытынды мемлекеттік аттестация	Мазмұны. Робототехника негіздері. Бөлшектерді қосудың негізгі түрлері. Механика, динамика, кинематика, Электротехника, пневматика негіздері. Күрделі құрылғыларды жобалау. Инновациялық технологияларды дамыту, өндірістерді компьютерлендіру. Жауынгерлік (әскери) роботтар және олардың түрлері. Қашықтан басқарылатын пилотсыз ұшақтар (тікұшақтар) — барлаушылар, суасты аппараттары және су үсті кемелері, Мина роботтары, саперлер, патрульдер, барлаушылар, жаяу әскерлер, әскери оқ-дәрілерді алып жүретін Роботтар. Жасанды интеллект. Күтілетін оқу нәтижелері. Білу: робототехника негіздері; бөлшектерді қосудың негізгі түрлері; механика, динамика, кинематика, электротехника, пневматика негіздері; күрделі құрылғыларды жобалау; инновациялық технологияларды дамыту, өндірістерді компьютерлендіру; жауынгерлік (әскери) роботтардың сипаттамалары және олардың түрлері; қашықтан басқарылатын пилотсыз, барлаушы ұшақтардың (тікұшақтардың), суасты аппараттары мен жер үсті аппараттарының сипаттамасы әскери оқ-дәрілерді тасымалдауға арналған кемелер, робот-кеншілер, саперлер, патрульдер, барлаушылар, жаяу әскерлер, роботтар; жасанды интеллектті қолдану ерекшеліктері. Білу: белгілі бір мақсаттарды орындау үшін техникалық құралдарды (роботтарды) таңдай білу; әскери робототехника саласында алған білімдерін практикада қолдана білу; робототехника, мехатроника және ғылыми-техникалық шығармашылық саласында қосымша білім беру бағдарламаларын жаңғырту және жүйелеу. Дағдылар: әскери робототехника саласындағы ұғымдық-терминологиялық аппаратты меңгеру; олардың дұрыстығы мен шешімдердің тиімділігін тексеру бойынша эксперименттерді орындау қабілетіне ие болу; талдау және жалпылау қабілетіне ие болу.
---	---	---	--	----------------------------------	--

6	Мехатроника және робототехника	4	Әскери-техникалық және инженерлік дайындық	Қорытынды мемлекеттік аттестация	Мазмұны. Мехатроника және робототехника туралы негізгі ұғымдар. Мехатроника ұғымы ғылым мен техниканың жаңа саласы ретінде. Автоматты реттеу және басқару жүйелері. Технологиялық процестерді автоматтандырудағы мехатрондық және робототехникалық жүйелердің орны. ҚР ҚК мехатронды және Роботты жүйелердің ақпараттық құрылғылары мен жүйелері. Робот пен манипулятор туралы түсінік. Роботтарды басқару жүйелерінің түрлері. Күтілетін оқу нәтижелері. Білуі керек: мехатроника және робототехниканың негізгі ұғымдарын; мехатроника ғылым мен техниканың жаңа саласы ретінде түсінігін; Автоматты реттеу және басқару жүйелері; технологиялық процестерді автоматтандырудағы мехатрондық және робототехникалық жүйелердің орны; ҚР ҚК-дегі мехатрондық және робототехникалық жүйелердің ақпараттық құрылғылары мен жүйелері; робот және манипулятор ұғымы; роботтарды басқару жүйелерінің түрлері. Меңгеруі керек: робототехникалық және мехатрондық жүйелердің қажетті түрлерін таңдау; олар үшін басқару тәсілдері мен жүйелерін анықтау; Дағдылары: мехатрондық және робототехникалық жүйелерді нақты міндеттерді шешуге жарамдылығын бағалау қабілетін меңгеру; пәнді меңгеру нәтижелерін кәсіби қызметте қолдану.
7	Ату элементтерінен құралған қозғалмалы ойындар	4	1. Қазіргі заманғы оқ дәрі қару жарақтар; 2. Әскери спорттық ойындар	Қорытынды мемлекеттік аттестация	Мазмұны. Ашық ойындардың педагогикалық маңызы және олардың сипаттамасы. Автоматты және басқа да атыс және спорттық қару түрлерінен атыс элементтері бар ашық ойындар. Атыс элементтері бар ашық ойындарды ұйымдастыру және өткізу әдістемесі. Күтілетін оқу нәтижелері. Білуге тиіс: жылжымалы ойындардың педагогикалық маңыздылығы және олардың сипаттамасы; автоматтық қарудың әртүрлі түрлерінен және атыс және спорттық қарудың басқа түрлерінен атыс элементтері бар жылжымалы ойындардың ерекшеліктері; атыс элементтері бар жылжымалы ойындарды ұйымдастыру және өткізу әдістемесі. Білу: ату элементтері бар ашық ойындарды жоспарлай, ұйымдастыра және өткізе білу; ашық ойындарды сауықтыру, тәрбие, білім беру міндеттерін шешудің негізгі құралы ретінде қолдана білу. Дағдылар: физикалық жаттығулар кешенін орындау техникасының негіздерін және ату элементтері бар ашық ойындар техникасын меңгеру.
7	Ату элементтері	4	Атыс қаруларда н ату негіздері	Қорытынды мемлекеттік аттестация	Мазмұны. Теориялық негіздері және ату ережелері. Атуды орындау техникасының негізгі элементтері (дайындау, көздеудеу, түсіру ілгегін басу, тыныс алу, қаруды ұстау). Атыс қаруынан ату негіздері. Траектория және оның

					элементтері. Оқ атудың дәлдігі мен дәлдігі, оларды арттыру тәсілдері. Оқтың ауада ұшу заңдылықтары. Күтілетін оқу нәтижелері. Білуге тиіс: атудың теориялық негіздері мен ережелері; атуды орындау техникасының негізгі элементтері (түсіру ілгегін жасау, көздеп ұстау, басу, тыныс алу, қаруды ұстау); атыс қаруынан ату негіздері, траекториясы және оның элементтері; атудың дәлдігі мен дәлдігінің ұғымдары және оларды арттыру тәсілдері; оқтардың ауада ұшу заңдылықтары. Меңгеруі керек: атыс және оның элементтері саласында теориялық білімдерін қолдана білуі керек; оқтың ауада ұшу заңдылықтарын қолдана отырып, оқтың ұшу траекториясын есептей білуі керек; атыс қаруынан ату техникасын қолдана білуі керек. Дағдылар: ату саласындағы ұғымдық-терминологиялық аппаратты меңгеру.
--	--	--	--	--	---

**6B01403 «Бастапқы әскери дайындық»
білім беру бағдарламасы бойынша тандау компоненті
ТІЗІМІ**

Оқу мерзімі - 2 жыл. Оқу түрі - күндізгі, жоғарғы білім негізінде

Түскен жылы: 2022

№	Пәннің аталуы	Пәннің коды	Кредиттер саны	Семестр
2. Базалық пәндер				
1	Тандау бойынша компонент 1		6	1
	Анатомия, спорттық морфология негіздерімен және биомеханика	ASMNB 2212		
	Адам анатомиясы	AA 2212		
2	Тандау бойынша компонент 2		6	1
	Бастапқы әскери дайындық негіздері	BADN2213		
	Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерінде іс жүргізу және құпия құжаттар	KRKKZhKK 2213		
3	Тандау бойынша компонент 3		5	2
	Атыс дайындығы	AD 2214		
	Атыс қаруы мен оқ-дәрілерді пайдалану	AKODP2214		
4	Тандау бойынша компонент 4		5	2
	Тактикалық дайындық	TD2215		
	Әскери топография	AT 2215		
5	Тандау бойынша компонент 5		5	2
	Адам физиологиясы	AF 2216		
	Адамның дамуы	AD 2216		
6	Тандау бойынша компонент 6		5	2
	Әскери қызметкерлердың дене тәрбиесінің негіздері	AKDTN 3217		
	Әскери әдептілік негіздері	AAN3217		
7	Тандау бойынша компонент 7		6	2
	Азаматтық қорғаныс және төтенше жағдай	AKTZh3218		
	Халықтың терроризмге қарсы дайындық негіздері	HTKDN 3218		
8	Тандау бойынша компонент 8		6	3
	Спорт түрлерінің физиологиясы	STF 3219		
	Дене тәрбиесінің физиологиялық негіздері	DTFN 3219		
9	Тандау бойынша компонент 9		6	3
	Әскери спорттық ойындар	ASO3220		
	Әскери техниканың түрлері және оларды қолдану	ATTOK3220		
10	Тандау бойынша компонент 10		5	2
	Қазақстан Республикасының әскери өнер және қарулы күштерінің тарихы	KRAOKKT 3221		
	Қазақстан Республикасының Қарулы Күштеріндегі тәрбие және идеологиялық жұмыс	KRKKTIzh 3221		
11	Тандау бойынша компонент 11		5	3
	Қазіргі заманғы оқ дәрі қару жарақтар	KZODKZh 4222		
	Атыс қарулардан ату негіздері	AKAN 4222		
12	Тандау бойынша компонент 12		5	4
	Әскери педагогикалық мәдениет негіздері	APMN 4223		
	Ғылыми- педагогикалық зерттеу	GPZ4223		
13	Тандау бойынша компонент 13		5	4
	Жеңіл атлетика	ZhA4224		
	Әскери қызметтегі азаматтардың жалпы және арнайы дайындықтарының негіздері	AKAZhADN4224		
14	Тандау бойынша компонент 14		5	4
	Әскери бөлімдерінде емдік профилактикалық шаралар	ABEPSH4225		
	Медициналық білім негіздері	MBN 4225		
3. Кәсіптік пәндер				
1	Тандау бойынша компонент 1		3	3
	Оқу-әскери жаттығуларды өткізу әдістемесі	OAZhOA2306		
	Саптық дайындық бойынша сабақтарды оқыту әдістемесі	SDBSOA 2306		
2	Тандау бойынша компонент 2		5	3
	Экстремизм және терроризм, ұлттық қауіпсіздік негізінде	ETUKN 3307		
	Терроризм және қауіпсіздік	TK 3307		
3	Тандау бойынша компонент 3		5	4
	Жергілікті аймақта әскери-барлау және іздестіру жұмыстары	ZhAABIZh3308		
	ОБМ-де ақпараттық технологиялар	OBMAT3308		
4	Тандау бойынша компонент 4		5	4
	Күрес түрлері және қол жекпе – жек	KTKZhZh4309		
	Құрлық әскерлерінің қару-жарағы мен техникасы	KAKT4309		
5	Тандау бойынша компонент 5		5	3
	Әскери-медициналық дайындық	AMD4310		
	Емдік дене шынықтыру	EDSh 4310		
6	Тандау бойынша компонент 6		4	4
	Әскери робототехника және ақпараттық технологиялар негіздері (IT)	ARATN 4311		
	Мехатроника және робототехника	MR 4311		
7	Тандау бойынша компонент 7		4	4
	Ату элементтерінен құралған қозғалмалы ойындар	AEKKO 4312		
	Ату элементтері	AE 4312		